

Öka värdet på skogen genom gödsling

Om tio år ska den fina tallskogen bli ännu mycket värdefullare. Det är det första av Jonas Gramers skogsbestånd som gödslats – och det blir fler.

– Där det finns förutsättningar att höja produktionen vill jag göra det, säger han. TEXT STINA LILJAS FOTO LASSE ARVIDSON

JONAS GRAMER BOR I STOCKHOLM och äger skog i Hälsingland där han har vuxit upp.

– Jag har väl inte varit någon stor anhängare av gödsling, men jag har följt debatten och jag har läst en del för att sätta mig in i ämnet. En viktig källa för mig är boken "Praktisk

skogsbok" från Föreningen Skogen. Där finns ett bra kapitel om gödsling.

Högre produktion där det går

Han berättar att han naturligtvis funderat på miljökonsekvenserna av gödsling.

– Det går inte att gödsla överallt. Men jag tycker att man ska höja produktionen där det finns förutsättningar att göra det. Jag tittar också på andra produktionshöjande åtgärder, som dikesrensning.

Det tallbestånd som har gödslats är väldigt

Skogsägaren Jonas Gramer (t.h.) ser fram emot ett ännu värdefullare tallbestånd efter gödslingen, som förmedlades av Tomas Tjernell Stora Enso (t.v.).

lämpligt för åtgärden, enligt Jonas Gramer.

– Det är 15 hektar tallskog, en normal tallskog på svagt sluttande mark. Beståndet gallrades för 6–7 år sedan och virket är mycket fint. Vi får se om jag slutavverkar nästa gång eller om det blir en gallring till.

Han räknar med att gödsla ytterligare 10–20 hektar under de närmaste åren och de bestånd som är aktuella är gallringsskog mellan 40 och 70 år.

GPS-utskrift av körningen

Jonas Gramer beställde gödslingen av Stora Enso Skog, som i sin tur anlidade en entreprenör för spridningen av kvävegödseln.

– Jag begärde en GPS-utskrift för att se att de hade kört över hela området och undvikit de känsliga områdena. I ena hörnet finns ett dike och på ett ställe finns ett blött parti.

GPS-utskriften visade att uppdraget genomförts enligt planerna. Inga skador noterades i beståndet.

– De skador som gödslingen kan orsaka i ett tallbestånd är stamskador. Det är ju en skota-

re som används och risken finns att de stöter emot träd. Men jag har inte upptäckt några skador och inte heller djupa hjulspår. Man gödslar ju inte där det är blött.

Fröträd inte aktuellt

När den gödslade tallskogen ska avverkas kom-

mer inte Jonas Gramer att förnygra genom att ställa fröträd.

– Att ställa fröträd är ungefär samma form av "småsnålhet" som att inte gödsla. Både plantering av förädlade plantor och gödsling innebär ju en utgift just då, men på lång sikt är de mycket lönsamma investeringar. ■

Små korn med stor potential för skogen. Gödslingen ökar trädens tillväxt, men det är viktigt att kornen hamnar rätt.

En smidig åtgärd

Gödsling är en smidig och lönsam åtgärd, som allt fler skogsägare blir intresserade av. Det konstaterar Tomas Tjernell, virkesköpare på Stora Enso Skog i Bollnäs.

Tomas Tjernell var den som anlidade det företag som gödslade Jonas Gramers marker.

– Vi snitslade området och skickade kartor till gödslingföretaget som sedan kom och gödslade. De tog hand om allt och lämnade inga spår efter sig, berättar han.

Han ser att intresset för gödsling har ökat, men att medvetenheten bland skogsägarna om åtgärdens lönsamhet inte är tillräckligt stor än.

Tomas Tjernell tror att det är med gödsling som med röjning, alltså att det är en åtgärd som bara ses som en kostnad och inte som en investering för framtiden.

– Vi som jobbar med rådgivning kan göra mycket för att visa att det är en bra investering på lämpliga marker. Alla skogsbolag gödslar ju för att öka produktionen eftersom de ser vilken god tillväxtteffekt det ger, så varför ska inte privata skogsägare göra det?

Skydds-zoner mellan gödsling och känsliga områden

Det är viktigt att gödselmedlet inte hamnar på fel ställe när gödseln sprids. Därför ska en skyddszon på 25 meter finnas mellan områden som gödslas och känsliga områden.

Skydds-zon ska finnas mot:

- sjöar och vattendrag
- tomtmark
- formellt skyddad mark
- nyckelbiotoper
- våtmarker med mycket höga eller höga natur- och kulturvärden.

Dessutom ska det finnas en zon på tio meter mellan det gödslade området och vägar och annans mark.

KÄLLA | SKOGSSTYRELSEN

Så påverkas vegetationen

Skogsgödsling gynnar kväveälskande arter. Exempelvis ökar gräs och örter om de redan finns i beståndet. Gödslingen kan också leda till fler förändringar:

- Blåbär ökar om det inte finns gräs.
- Lingon ökar om det inte finns blåbär.
- Gödslad vegetation är näringsrik, vilket kan locka betande vilt.
- Mykorrhizan påverkas genom att artsammansättningen förändras under de ungefär tio år som gödslingseffekten sitter i, för att sedan återgå till förhållandena före gödslingen. Vissa resultat tyder på att mängden svamp ökar på lång sikt.

KÄLLOR | SKOGSSTYRELSEN OCH SKOGENS GÖDSLINGS AB